

Økonomiministeriet

Folketingets Lovsekretariat
Christiansborg

24. juni 2024

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 307 (alm. del) af 28. maj 2024

Spørgsmål

Af ministerens svar på BEU alm. del – spørgsmål 113 fremgår det, at aftalerne på kontanthjælpsområdet vil betyde, at 63.200 personer vil få en lavere disponibel indkomst, end de ellers ville have haft, mens 66.300 personer vil få en højere disponibel indkomst. Vil ministeren oplyse, hvor meget hhv. lavere og højere den disponible indkomst i gennemsnit vil være for de to respektive grupper?

Svar

Der spørges til virkningen af følgende aftaler på kontanthjælpsområdet af 13. oktober 2023:

- Aftale om nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst
- Aftale om skærpede optjeningsregler for kontanthjælp
- Aftale om ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet som ikke opfylder optjeningsreglerne

I besvarelsen indgår virkningen af *Aftale om nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst* og *Aftale om skærpede optjeningsregler for kontanthjælp*, som vurderes at have direkte virkning på de disponible indkomster, fx indgår fritidstillægget som en del af den direkte virkning.

Det skal bemærkes, at der i opgørelsen ikke er indregnet virkningen af tilpasningstillægget gældende i 2025-2027, som isoleret set øger den disponible indkomst for de berørte. Hertil kommer, at der ikke er indregnet en virkning af øvrige elementer, såsom øget medicintilskud, afklaringsret og ferieret, som ikke indgår i opgørelsen af den disponible indkomst.

Med *Aftale om ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet som ikke opfylder optjeningsreglerne* skærpes sammenhængen mellem

ret og pligt ved at stille endnu tydeligere krav om, at man skal bidrage for sin ydelse. Arbejdspligten kommer til at gælde for alle personer, der ikke opfylder kravene om ophold i riget i mindst 9 ud af de seneste 10 år (opholdskrav) og fuldtidsbeskæftigelse i mindst 2½ år ud af de seneste 10 år (beskæftigelseskravet) i kontanthjælpssystemet, hvilket hovedsageligt skønnes at omfatte personer med ikke-vestlig herkomst. Alle personer, som er omfattet af arbejdspligten, skal i udgangspunktet bidrage op til 37 timer om ugen, for at de kan få deres fulde ydelse på mindstesats. Såfremt ydelsesmodtagere ikke lever op til indsatsen i arbejdspligten, fordi de har uretmæssigt fravær, vil de gå ned i ydelse som følge af sanktionering. Eventuelle virkninger af arbejdspligten indgår ikke i opgørelsen.

I overensstemmelse med de sædvanlige regneprincipper er der i opgørelsen indregnet de direkte virkninger, dvs. før adfærdsvirkninger, af aftalerne i forhold til gældende regler. Med *Aftale om nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst* øges incitamentet til at tage småjobs, således at flere kontanthjælpsmodtagere vil øge deres indkomst gennem beskæftigelse som konsekvens af det lempede indkomstfradrag. Den forventede adfændsændring og tilhørende indkomststigning indgår ikke i opgørelsen.

Opgørelsen er baseret på oplysninger om personer, der modtager kontanthjælp i løbet af året samt befolkningssammensætningen i 2019. Det skyldes, at 2019 er seneste år med fuldstændige og tilgængelige oplysninger om udbetaling af kontanthjælp på individniveau. 2026 er første hele år, hvor ændringerne er trådt i kraft. Der er korrigeret for, at andelen af kontanthjælpsmodtagere, som ved gældende regler ikke skønnes at være omfattet af beskæftigelseskravet, er mindre i 2026 end i 2019. Tilsvarende er det beregningsteknisk lagt til grund for opgørelsen, at alle i kontanthjælpssystemet ved gældende regler er omfattet af beskæftigelseskravet på lang sigt (2045). Det skal i øvrigt bemærkes, at opgørelsen ikke kan fortolkes som en prognose, idet der ikke er indregnet virkninger af ændringer i befolkningssammensætning og migrationsmønstre mv. i fremtidige år.

I spørgsmålet spørges til virkningen af aftalerne for *personer*, mens der henvises til *svaret på BEU alm. del spørgsmål 113 af 1. februar 2024*, som viser antallet af *familier*, der stiger eller falder i disponibel indkomst som følge af kontanthjælpsaftalerne.

Det lægges til grund for besvarelsen, at der ønskes en opgørelse af den gennemsnitlige ændring for *personer* i kontanthjælpsfamilier med en ændret årlig disponibel indkomst, det vil sige for berørte modtagere af kontanthjælpsydelser og deres familiemedlemmer.

I svar på BEU alm del. spørgsmål 290 af 30. maj 2024 opgøres antallet personer i familier med modtagere af kontanthjælpsydelser, der oplever hhv. højere eller lavere disponibel indkomst som følge af kontanthjælpsaftalerne. Heraf

fremgår det, at 118.900 personer er i familier, der falder i årlig disponibel indkomst som følge af kontanthjælpsaftalerne, mens 128.300 personer er i familier, der skønnes at stige i årlig disponibel indkomst i 2026. Det fremgår ligeledes, at 54.500 modtagere af kontanthjælpsydelse går ned i personlig disponibel indkomst, mens 47.900 modtagere af kontanthjælpsydelse går op i personlig disponibel indkomst i 2026.

Der tages i beregningen udgangspunkt i ændringer i den samlede årlige disponible indkomst som følge af ændringerne i kontanthjælpssystemet. Da personer kan modtage kontanthjælpsydelse i en kortere periode eller skifte mellem ydelsestyper, vil opgørelsen omfatte indkomståndringer for personer, der ikke modtager kontanthjælp hele året. Eksempelvis indgår kontanthjælpsmodtagere, der befinder sig i kontanthjælpssystemet i en enkelt måned. Antallet af berørte personer, der indgår i opgørelsen, overstiger derfor antallet af berørte *helårs* kontanthjælpsmodtagere.

Det bemærkes, at der vil være en betydelig variation i ændringen i disponibel indkomst for personer, der går op eller ned i disponibel indkomst (dvs. familier med en skønnet indkomståndring over +/- 25 kr. pr. måned). Eksempelvis vil mange kontanthjælpsmodtagere opleve en væsentlig nedgang i ydelsen med *Aftale om skærpede optjeningsregler for kontanthjælp*, hvoraf ca. 90 pct. skønnes at have ikke-vestlig herkomst. Modsat kan nogle personer og børnefamilier opleve en fremgang i disponibel indkomst, fordi de blandt andet modtager børnetillæg og får mulighed for at modtage fritidstillæg. Det bemærkes, at udbetalingen af fritidstillæg ophører, hvis forældrene ikke løbende dokumenterer, at de anvender tillægget til betaling for børnenes deltagelse i fritidsaktiviteter m.v.

I 2026 skønnes personer i familier med lavere årlig disponibel indkomst (ikke-ækvivaleret) at blive reduceret med 600 kr. pr. person i gennemsnit, mens familier med højere årlig disponibel indkomst skønnes at stige med 300 kr. pr. person, *jf. tabel 1*.

Table 1 Gennemsnitlig ændring i årlig disponibel indkomst pr. måned pr. person for personer i familier berørt af kontanthjælpsaftalerne, opdelt på herkomst

2026	Lavere disponibel indkomst ¹	Højere disponibel indkomst ²	Alle i gruppen ³
Dansk herkomst	-500	300	-100
Vestlige indvandrere og efterkommere	-400	300	0
Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere	-800	300	-200
Alle	-600	300	-100
2045	Lavere disponibel indkomst ¹	Højere disponibel indkomst ²	Alle i gruppen ³
Dansk herkomst	-500	300	0
Vestlige indvandrere og efterkommere	-400	300	0
Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere	-400	300	100
Alle	-400	300	0

Anm.: Ikke-ækvivaleret disponibel indkomst. Der er korrigeret for andelen af kontanthjælpsmodtagere, som ved gældende regler ikke er omfattet af beskæftigelseskravet, således at andelen i gruppen i 2026 og 2045 svarer til Beskæftigelsesministeriets skøn. Der er ikke taget højde for udviklingen i antallet af kontanthjælpsmodtagere frem mod 2045. Afrundet til nærmeste 100 kr.

Note: 1) Personer i familier med en ændring i årlig disponibel indkomst på mere end - 25 kr. pr. måned pr. person i 2024-priser.
 2) Personer i familier med en ændring i årlig disponibel indkomst på mere end + 25 kr. pr. måned pr. person i 2024-priser.
 3) Alle personer i familie med en modtager af kontanthjælpsydelser i gruppen.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

I 2045 skønnes personer i familier med lavere årlig disponibel indkomst (ikke-ækvivaleret) at blive reduceret med 400 kr. pr. person i gennemsnit, mens personer i familier med højere indkomst skønnes at stige med 300 kr. pr. person.

Når der alene tages udgangspunkt i virkningen på de personlige disponible indkomster blandt kontanthjælpsmodtagere, så fremgår det, at personer, der skønnes at gå ned i personlig disponibel indkomst, i gennemsnit reduceres med 1.400 kr. i 2026, mens personer der skønnes at gå op i personlig disponibel indkomst i gennemsnit stiger med 900 kr., *jf. tabel 2*.

Table 2 Gennemsnitlig ændring i personlig disponibel indkomst pr. måned for modtagere af kontanthjælpsydelser, opdelt på herkomst

2026	Lavere disponibel indkomst ¹	Højere disponibel indkomst ²	Alle i gruppen ³
Dansk herkomst	-1.100	800	-200
Vestlige indvandrere og efterkommere	-1.000	900	0
Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere	-2.100	1.100	-600
Alle	-1.400	900	-300
2045	Lavere disponibel indkomst ¹	Højere disponibel indkomst ²	Alle i gruppen ³
Dansk herkomst	-1.100	800	-100
Vestlige indvandrere og efterkommere	-900	900	100
Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere	-1.100	1.200	300
Alle	-1.100	900	0

Anm.: Ikke ækvivaleret indkomst. Der er korrigeret for andelen af kontanthjælpsmodtagere, som ved gældende regler ikke er omfattet af beskæftigelseskravet, således at andelen i gruppen i 2026 og 2045 svarer til Beskæftigelsesministeriets skøn. Der er ikke taget højde for udviklingen i antallet af kontanthjælpsmodtagere frem mod 2045. Afrundet til nærmeste 100 kr.

Note: 1) Personer med en ændring i personlig disponibel indkomst på mere end - 25 kr. pr. måned i 2024-priser.

2) Personer med en ændring i personlig disponibel indkomst på mere end + 25 kr. pr. måned i 2024-priser.

3) Alle modtagere af kontanthjælpsydelser i gruppen.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Det skal desuden bemærkes, at der i opgørelsen i tabel 2 tages udgangspunkt i oplysninger om kontanthjælpsmodtagere i november 2019. Den opgjorte virkning af kontanthjælpsaftalerne vurderes at være sammenlignelig med virkningen for *helårs* kontanthjælpsmodtagere.

Med venlig hilsen

Stephanie Lose
Økonomiminister